

Resursfördelningsmodell

för förskola i

Norrtälje kommun

Förslag till barn- och skolnämnden
2023-04-17

Gäller från 2024-01-01

NORRTÄLJE
KOMMUN

Innehåll

1. Syftet med resursfördelningsmodellen	2
2. Resursfördelningsmodellen i översikt	3
3. Grundresurs.....	4
3.1. Allmänt om grundresurs	4
3.2. Beräkning av grundbeloppet	4
3.3. Beräkning av strukturtillägget.....	6
3.4. Språkstöd	7
4. Lokaliseringstillägg	8
5. Tilläggsbelopp per elev	8
5.1 Omfattande behov av särskilt stöd	8
6. Momskompensation	9
7. Särskild verksamhet	9
7.1. Förskola på nationella minoritetsspråk.....	9
7.2. Naturcentrum.....	9
8. Månadsavräkning och utbetalning	9
9. Övrigt avseende fristående verksamheter	10

1. Syftet med resursfördelningsmodellen

Resursfördelningsmodellen ger förutsättningar för likvärdig och konkurrensneutral fördelning mellan kommunala och fristående aktörer på ett spårbart och uppföljningsbart sätt. Modellen utgår ifrån Skollagen och kommunfullmäktiges mål, ska vara stabil över tid men också möjliggöra anpassning till hastigt uppkomna behov och prioriteringar. Modellen skapar en tydligare ekonomistyrning, bidrar till god ekonomisk hushållning och uppmuntrar till effektiv användning av resurserna och ökad kostnadsmedvetenhet.

Grundresursen beräknas utifrån den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för de olika verksamheterna. Grundresursen består dels av ett åldersindelad grundbelopp per barn/elev. Inom grundresursen fördelas även delar av resurserna om genom ett strukturtillägg som varierar beroende på den socioekonomiska strukturen för respektive enhet. Syftet med strukturtillägget är att kompensera för de systematiska skillnaderna mellan elevgrupperna.

Skollagen (1 kap. 4 §) anger att "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen".

Avsikten är att resurserna ska fördelas dit behoven är störst för att skapa förutsättningar för en mer likvärdig förskola och skola. Grunden i likvärdighet utgår ifrån en basnivå som tar höjd för alla barns och elevers rätt till omsorg och undervisning av god kvalitet och utifrån det kompensatoriska uppdraget ges möjlighet att lyckas.

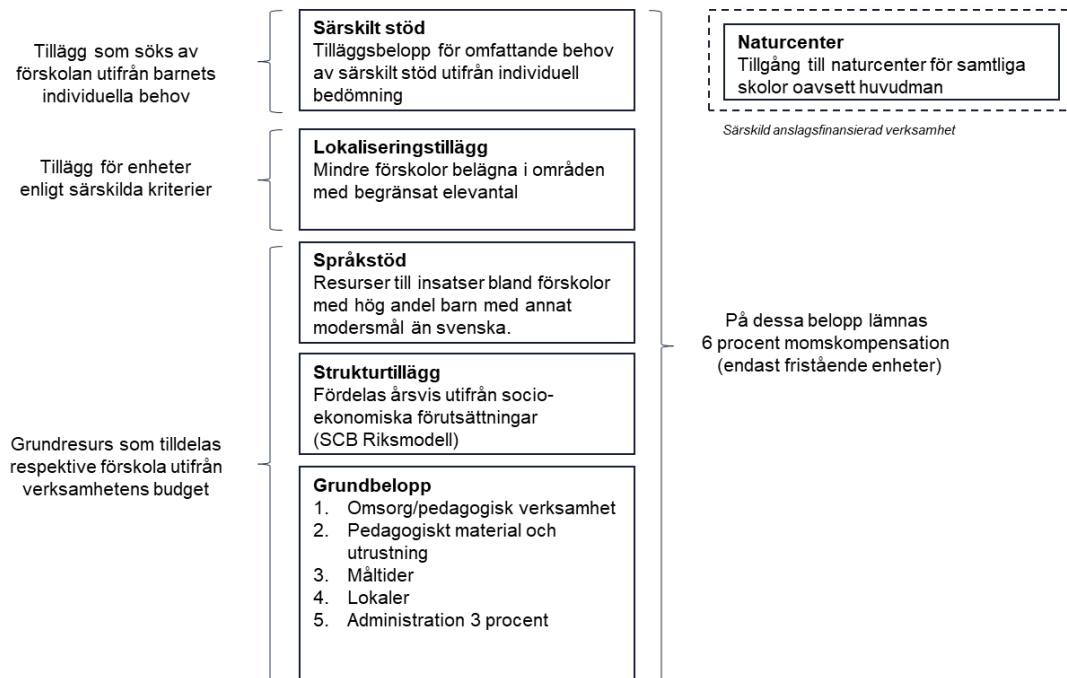
I resursfördelningsmodellen fördelas även ett tilläggsbelopp till vissa små förskole- och grundskoleenheter utanför kommunens större befolkningscentra, resurser för särskilda verksamheter som är anslagsfinansierade, med mera.

I resursfördelningsmodellen ingår även de individuellt inriktade tilläggsbeloppen som efter prövning kan utges, till exempel resurser för barn/elev med omfattande behov av särskilt stöd.

I detta dokument anges inte några faktiska ersättningsnivåer. Dessa fastställs utifrån denna modell i årliga beslut kring ersättning till förskole- och skolverksamheter i Norrtälje kommun.

2. Resursfördelningsmodellen i översikt

Resurserna i förskolan fördelas enligt följande översiktliga modell:

Modellen består av en rad olika delar som tillsammans utgör de samlade resurserna för följande verksamheter:

- Förskola 1–2 år
- Förskola 3–5 år

Utöver detta differentieras resurstilldelningen även utifrån vistelsetid i förskolan:

- Upp till och med 30,0 timmar/vecka
- Över 30,0 timmar/vecka

3. Grundresurs

3.1. Allmänt om grundresurs

3.1.1 Fördelning mellan grundbelopp, strukturtillägg och språkstöd

Grundresursen består av ett grundbelopp, ett strukturtillägg och ett språkstöd. Strukturtillägget fördelas utifrån de socioekonomiska förutsättningarna för de barn skrivna i Norrtälje kommun som är inskrivna på respektive förskola. Språkstödet fördelas baserat på andel och antal barn med utländsk bakgrund inskrivna vid förskoleenheter i Norrtälje kommun. Tabellen visar den procentuella fördelningen mellan grundbelopp, strukturtillägg och språkstöd.

Verksamhet	Grundbelopp %	Strukturtillägg, %	Språkstöd, %
Förskola	98,0	1,5	0,5

3.1.2 Föräldraavgifter

I Norrtälje kommun tillämpas maxtaxa. Samtliga belopp gällande förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem avser så kallad "bruttopen", det vill säga exklusive avdrag för fritidshems- och barnomsorgsavgift då Norrtälje kommun tar in dessa avgifter även från vårdnadshavare med barn i fristående verksamhet.

3.2. Beräkning av grundbeloppet

3.2.1 Budgeten utgör basen för grundbeloppet

Kommunfullmäktige fastställer beloppen för grundresursen utifrån beslutad budget för de olika verksamheterna. Grundresursen fördelas med ett lika stort belopp per barn/elev i respektive åldersgrupp.

Budgetpost	Kostnaderna avser
Omsorg och pedagogisk verksamhet	Kostnader för rektor eller andra anställda med ledningsuppgifter, personal i den pedagogiska verksamheten och omsorgen, stödåtgärder till barn eller elever, kompetensutveckling av personalen och liknande kostnader
Pedagogiskt material och utrustning	Pedagogiskt material och utrustning avse kostnader för lek- och lärprodukter, maskiner som används i verksamheten, studiebesök och liknande kostnader
Måltider	Personal, livsmedel, transporter, förbrukningsmaterial, viss administration
Administration	Ersätts med ett schablonbelopp om tre procent av grundbeloppet, för pedagogisk omsorg en procent. Se även avsnitt 3.2.2 nedan.
Lokalkostnader	Motsvarar kommunens genomsnittliga kostnad per barn/elev i motsvarande verksamhet. Se även avsnitt 3.2.3 nedan.
Mervärdesskatt	Till fristående enheter lämnas moms-kompensation med en schablon på 6 procent av det totala bidragsbeloppet (grundbelopp och i förekommande fall tilläggsbelopp). Se även avsnitt 6 nedan.

3.2.2. Administration

Resurser till administration avser till exempel ledning, styrning och gemensamma kostnader och utgår med tre procent av det totala grundbeloppet. Den fristående verksamheten ersätts på samma villkor som den kommunala.

Resursen i kommunal verksamhet används för att finansiera exempelvis förvaltningsledning för egen regi och nämndens särskilda satsningar, men kan också användas som reserv för oförutsedda behov/händelser.

3.2.3 Lokalkostnader

Barn- och skolnämnden kompenseras för sina lokalkostnader. Den fristående verksamheten får ett genomsnitt av kommunens budgeterade lokalkostnad per barn/elev i motsvarande kommunal verksamhet.

3.2.4 Statsbidrag

Statsbidrag hanteras på olika sätt beroende på vilken typ av statsbidrag det handlar om.

3.2.4.1 Generella statsbidrag

Generella statsbidrag ingår i grundresursen. I enlighet med den statliga finansieringsprincipen får Norrtälje kommun en kompensation från staten i form av generella statsbidrag för att finansiera de nya uppdrag och åtaganden som staten ger kommunen.

Kommunen har rätt att prioritera hur intäkterna ska fördelas mellan nämnder och uppdrag vilket innebär att de generella statsbidragen inte är öronmärkta för respektive uppdrag. De statliga bidragen är som en följd av detta medräknade i grundresursen som kommunfullmäktige tilldelar barn- och skolnämnden och ingår i de ersättningar som kommunen beslutar om.

Några exempel är:

- Utökad undervisning i matematik årskurs 1–3 samt årskurs 4–6
- PRAO i åk 8 och 9
- Allmän förskola 3-åringar
- Fler nationella prov

3.2.4.2 Statsbidrag som endast kommuner kan ansöka om

Här avses statsbidrag som endast kommuner kan ansöka om och som ingår i grundresursen. Statsbidragen avser alla barn/elever och verksamheter i kommunen, oavsett huvudman.

Några exempel är:

- Kvalitetssäkrande åtgärder (personalkostnader i kommunal och fristående förskola samt fritidshem)
- Papperslösa barn
- Bidrag för barn och elever i kommunen som har folkbokföringsadress i ett EU/EES-land eller Storbritannien.

3.2.4.3 Statsbidrag för riktade satsningar

Statsbidrag för riktade satsningar, till exempel för likvärdig skola och minskade barngrupper i förskolan, söks direkt av respektive huvudman och avser att finansiera ett specifikt ändamål eller uppdrag. Dessa ingår inte i grundresursen.

3.3. Beräkning av strukturtillägget

Alla elever har rätt till en likvärdig skola. Skollagen (1 kap. 4 §) anger att "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen."

Enligt Skollagen (2 kap. 8 b §) ska kommunerna fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. En del av grundresursen, strukturtillägget, fördelas därför med hänsyn till barnens/elevernas olika förutsättningar och behov.

En socioekonomisk fördelning bygger på hur elevers socioekonomiska bakgrund samvarierar med sannolikheten för att eleverna uppnår målen och syftar till att kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar. Det är de systematiska skillnaderna mellan elevgrupperna som ska kompenseras för i fördelningsmodellen. Barnens individuella skillnader i behov hanteras av enheterna i första hand, mellan huvudmannens enheter i andra hand och i form av ansökta medel, tilläggsbelopp, i sista hand.

3.3.1 Modell för att beräkna strukturtillägget

Beräkningen av strukturtillägget per enhet görs enligt Riksmodellen. Det är en modell som Statistiska centralbyrån (SCB) har tagit fram för att skatta hur behoven varierar mellan enheter i en kommun.

Utifrån beräkningar på kommunens avgångselever i årskurs 9 har sambandet mellan barnens/elevernas bakgrund och deras betyg räknats fram. De betygsresultat för eleven som används i modellen är om eleven inte uppnår behörighet till gymnasieskolan och/eller eleven har fått icke-godkänt i minst två ämnen.

Beräkningarna har gjorts med hjälp av avgångsbetygen för samtliga elever i rikets skolor de senaste fem åren. För varje individ kopplas avgångsbetyget samman med socioekonomiska bakgrundsvariabler. Med hjälp av regressionsanalys får man fram hur mycket risken att inte uppnå godkänt ökar beroende på olika bakgrundsvariabler. Man får fram både vilka faktorer som har starkast samband med att inte nå målen och hur starkt sambandet är för de olika variablerna. Analysen tar hänsyn till variablernas betydelse i kombination med varandra.

De variabler som används är:

- Kön
- Invandrad för 0–2, 3–6 respektive 6 år sedan eller född i Sverige
- Högsta utbildning för vårdnadshavare
- Ekonomiskt bistånd
- Familjeförhållande (bor med vårdnadshavare)

Bakgrundsvariablerna betydelse för elevernas betygsresultat uttrycks i modellen som relativa odds. Det vill säga för varje variabel (exempelvis kön) säger oddset hur stor risk det är att inte nå målen för den ena gruppen (pojke) jämfört med referensgruppen (flicka), samtidigt som övriga faktorer beaktas.

Variationen mellan enheterna uttrycks som indexvärden där genomsnittet är 100 och enheter vars elevgrupper har ett större behov har ett indexvärde över 100 och enheter med behov som är mindre än snittet har ett indexvärde mindre än 100.

3.3.2 Uppdatering och tillämpning av modellen

Uppdatering av modellen, det vill säga bakgrundsvariablerna som ingår i modellen, sker av SCB.

Tillämpning av modellen sker årligen utifrån aktuellt läsårs barn- och elevunderlag.

Oddsquoterna kan därmed variera mellan åren beroende på aktuell barn- och elevstruktur.

3.3.3 Strukturresursens storlek

Strukturresursens storlek, det vill säga graden av omfördelning, är ett sätt att beskriva hur mycket av grundresursen som satsas på att utjämna skillnader mellan skolorna beroende på elevgruppernas behov.

Modellen skattar risken att barnen och eleverna inte ska nå målen, men den ger ingen grund för hur stor omfördelningen mellan enheterna ska vara.

Variationen mellan enheterna uttrycks i modellen som indexvärden vilka ger underlag för resursberäkningen per enhet. Graden av omfördelning styrs genom val av brytpunkt.

I Norrtälje kommun används index 50 som brytpunkt för vilka skolor som ska få del av strukturresursen.

Enheter med färre än 15 barn vid årets avläsningstillfälle erhåller en genomsnittlig strukturersättning per år och barn.

3.3.4 Årlig beräkning och uppdatering av strukturtillägg

Strukturtillägg beräknas per räkenskapsår utifrån barnsammansättning höstterminen innan kommande räkenskapsår.

Strukturtillägget baseras på de barn skrivna i Norrtälje kommun som vid mättillfället är inskrivna vid respektive förskola. Till fristående förskoleenheter betalas strukturtillägg ut oavsett var förskolan är belägen. För kommunala förskoleenheter utanför Norrtälje kommun kan strukturtillägg betalas ut utifrån överenskommelse om mottagning av barn och därmed förknippad ersättning.

Barn- och utbildningskontoret ansvarar för att senast i oktober respektive år göra en beräkning av strukturresursen utifrån skattad risk/behov per enhet utifrån det nya läsårets inskrivna barn och elever.

3.4. Språkstöd

För att ytterligare stärka språkutvecklingen i barns tidiga ålder har fördelar Norrtälje kommun resurser för insatser riktade till barn med annat modersmål än svenska till förskolor som har en hög andel barn med utländsk bakgrund. Med utländsk bakgrund avses barn födda utomlands eller födda i Sverige med två utlandsfödda föräldrar.

Stödet fördelas till förskolor belägna i Norrtälje kommun där andelen inskrivna barn med utländsk bakgrund är högre än 33,3 procent. Avstämningen görs vid det brytdatum då barn- och utbildningskontoret senast i oktober respektive år gör en beräkning av kommande räkenskapsårs språkstöd per förskoleenhet. De förskolor som kvalificerar sig för språkstödet tilldelas resurserna i förhållande till hur många barn med utländsk bakgrund som finns inskrivna vid mättillfället.

Tilldelning sker enligt samma principer för både kommunala och fristående verksamheter belägna i Norrtälje kommun.

För kommunala skolor utgår språkstödet i form av ett verksamhetsstöd.

4. Lokaliseringstillägg

Norrtälje kommun prioriterar att ha förskolor på mindre orter för att behålla attraktivitet och skapa förutsättningar för en god samhällsutveckling i hela kommunen. Detta sker genom ett lokaliseringstillägg. Tillägget är avsett att skapa möjligheter för en god kvalitet i förskolan för alla kommunens barn.

Lokaliseringstillägget fördelas enligt en likabehandlingsprincip, där varje förskola som uppfyller kriterierna och beviljas ersättningen får denna på samma grunder.

Lokaliseringstillägget ges under förutsättning att förskolan uppfyller nedanstående kriterier:

- Förskolan ska vara belägen i något av Norrtälje kommun särskilt fastställda områden där det ur ett invånarintresse bedöms särskilt viktigt att bedriva förskoleverksamhet.
- Förskolan ska ha ett lågt barnantal (färre än i genomsnitt 20 barn per månad och utan prognos att komma att ta emot fler barn i närtid)
- Det ska saknas närliggande förskola (oavsett regi) som har kapacitet att ta emot fler barn.

För lokaliseringstillägget gäller i övrigt följande:

- De områden inom vilka lokaliseringstillägg kan utgå fastställs av barn- och skolnämnden.
- Lokaliseringstilläggets totala storlek bestäms årligen av barn- och skolnämnden i budget.
- Lokaliseringstillägget beräknas per år och utbetalning sker med en tolfedel per månad.
- En huvudman kan beviljas lokaliseringstillägg för en eller flera förskolor som uppfyller kriterierna.

För kommunala förskolor utgår lokaliseringstillägget i form av ett verksamhetsstöd.

5. Tilläggsbelopp per elev

5.1 Omfattande behov av särskilt stöd

Skollagen anger att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Ett tilläggsbelopp ska därför lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet bestäms individuellt utifrån barnets behov. Ansökan om tilläggsbelopp sker hos Centrala barn- och elevhälsan i Norrtälje kommun.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Resurserna för tilläggsbelopp för omfattande behov av särskilt stöd finns i sin helhet på barn- och skolnämnden och volymjusteras årligen utifrån förändrat barn- och elevantal i budgeten.

För kommunala förskolor utgår tilläggsbeloppet i form av ett verksamhetsstöd.

6. Momskompensation

För den fristående verksamheten utgår enligt schablon ett momspålägg med sex procent av bidragsbeloppet (grundbelopp och samtliga tillägg som lämnas till respektive verksamhet/enhet) för att kompensera för att de är momsbefriade och därför inte har rätt att lyfta av den ingående momsen.

7. Särskild verksamhet

Huvudprincipen är att all verksamhet ska fördelas och bekostas av grundresursen. Vissa verksamheter kan dock till följd av sitt särskilda uppdrag ha väsentligt högre kostnader eller ha svårt att beräkna en kostnad per barn/elev att fördelas via denna. Särskilda resurser behöver då riktas till denna verksamhet och den är därmed anslagsfinansierad. Dessa verksamheter riktar sig till både den kommunala och den fristående verksamheten.

7.1. Förskola på nationella minoritetsspråk

Då Norrtälje kommun ingår i finskt förvaltningsområde ska kommunen, om vårdnadshavare begär det, erbjuda plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.

Sådan utbildning sker på en särskild avdelning inom ramen för den kommunala förskolan. Avdelningen erhåller inga särskilda resurstillskott för detta.

7.2. Naturcentrum

Som del i undervisningen erbjuds samtliga förskoleelever att ta del i verksamhet på ett Naturcentrum med deltagare, natur och hållbarhet i fokus. Verksamheten omfattar samtliga kommunala och fristående förskolor belägna i Norrtälje kommun. Anslaget räknas inte in i grundresursen för förskolan.

8. Månadsavräkning och utbetalning

Grundresursen och samtliga tillägg betalas ut månadsvis utifrån antal inskrivna barn/elever. Vid årets slut kompenseras barn- och skolnämnden för eventuella volymavvikelser beroende på om det funnits fler eller färre barn/elever i verksamheten än budgeterat.

I förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem, där utbildning påbörjas i augusti, görs avstämning och utbetalning i september månad vilket även reglerar ersättningen för juli och augusti månad, innevarande år.

Vid delad placering är kommunen aldrig skyldig att betala ut ett samlat bidragsbelopp som är högre än om barnet tagits emot endast i en verksamhet.

Till fristående enheter betalas grundresursen ut utan omräkning till respektive enhet.

För den kommunala verksamheten har barn- och skolnämnden ansvar för att göra de eventuella omfördelningar eller särskilda satsningar som anses nödvändiga för att säkra verksamhetens utveckling, goda resultat och barns och elevers rätt till en likvärdig skola.

9. Övrigt avseende fristående verksamheter

Barn- och skolnämnden har ansvar för insyn och tillsyn i den fristående verksamheten. Nämnden handlägger även administrationen av bidragen till dessa.